

AŞI İLE KORUNABİLİR HASTALIKLAR: HEPATİT B

Hazırlayan: Doç Dr. Semra Bayturan
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Hepatit B Nedir ve Neden Önemlidir? Hepatit B, karaciğeri hedef alan ve Hepatit B virüsünün (HBV) neden olduğu ciddi bir karaciğer enfeksiyonudur. Türkiye verilerine göre, 18 yaş üstü **her üç kişiden biri** bu virüsle enfekte olmuş durumdadır. Hastalık; halsizlik, iştahsızlık, karın ağrısı, koyu renkli idrar ve ciltte/gözlerde sararma (**sarılık**) gibi belirtilerle kendini gösterir. Ancak asıl tehlike, hastalığın sessizce ilerleyip kronikleşmesidir. Özellikle bebeklik döneminde virüsü alanların %90'ında hastalık kronikleşmekte; bu durum ileride siroz ve karaciğer kanseri gibi hayati risklere yol açabilmektedir.

Hepatit B Nasıl Bulaşır? Virüs; enfekte kan ve vücut sıvıları aracılığıyla bulaşır. En yaygın bulaş yolları arasında kontrol edilmemiş kan nakli, sterilize edilmemiş tıbbi araç gereçler, enjektör paylaşımı, güvenli olmayan cinsel ilişki ve en önemlisi **doğum sırasında anneden bebeğe** geçiş yer alır. HBV, dış ortamdaki yüzeylerde haftalarca canlı kalabildiği için aile içi yakın temasla da bulaşabilir.

Korunmanın En Etkili Yolu: Aşılama Hepatit B'den korunmanın en güvenli ve etkili yolu aşılamaştır. Rekombinant DNA teknolojisiyle üretilen bu aşılar, **%90'ın üzerinde koruyuculuk** sağlar ve genellikle ömür boyu sürecek bir bağışıklık kazandırır.

Aşı Takvimi ve Güvenlik Türkiye ve dünya genelinde, tüm bebeklerin doğumdan hemen sonra (ilk 24 saat içinde) aşılama hayati önem taşır. Standart aşı takvimi; **doğumda, 1. ayın sonunda ve 6. ayın sonunda** olmak üzere toplam üç dozdan oluşmakla birlikte Sağlık Bakanlığı uygulaması aşağıdaki gibidir:

- **Doğumda:** Bebeklere ilk doz, tek başına **Hepatit B aşısı (Hep-B)** olarak uygulanır.
- **2., 4. ve 6. Ayın Sonunda:** Hepatit B aşısı artık tek başına değil, **"6'lı karma aşı"** (**DaBT-İPA-Hib-HepB**) içerisinde diğer beş aşıyla (Difteri, Boğmaca, Tetanos, Çocuk Felci ve Hib) birlikte uygulanır.

Bu güncel şemaya göre çocuklar, doğumdaki ilk dozun ardından 2, 4 ve 6. aylarda yapılan karma aşılarla birlikte toplamda **4 doz** Hepatit B bileşeni almış olurlar. Doğum dozundan sonra

içerisinde Hepatit B bulunan karma aşıların kullanılması durumunda toplamda 4 doz uygulanması tıbbi olarak kabul edilen bir yöntemdir.

Bu uygulama değişikliği, bebeğin daha az enjeksiyonla daha fazla hastalığa karşı korunmasını sağlarken Hepatit B bağışıklığını da bu sürece entegre etmektedir

Aşılanmamış yetişkinler ve risk grubundaki bireyler (sağlık çalışanları, diyaliz hastaları vb.) için de "yakalama aşılması" önerilir.

Hepatit B aşısı son derece güvenlidir. En sık görülen yan etkiler, iğne yapılan bölgede hafif ağrı veya çok nadiren görülen hafif ateştir. Karaciğer sağlığınıza şansa bırakmamak ve toplumsal bağışıklığa katkı sağlamak için aşı takviminizi eksiksiz tamamlayın.

1. *American Academy of Pediatrics. (2024). Hepatitis B. In D. W. Kimberlin, R. Banerjee, E. D. Barnett, R. Lynfield, & M. H. Sawyer (Eds.), Red Book: 2024–2027 Report of the Committee on Infectious Diseases (33rd ed., p. 437).*
2. *Boon, J. A. (2026, March 13). Hepatitis B virus immunization in infants, children, and adolescents. UpToDate.*
3. *Centers for Disease Control and Prevention. (2024). Hepatitis B. <https://www.cdc.gov/hepatitis-b/index.html>*
4. *T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü. (2025). Hepatit B Hastalığı.*
5. *World Health Organization. (2017, July). Hepatitis B vaccines: WHO position paper. Weekly Epidemiological Record, 92(27), 369-392.*